

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

05.03.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Дарик радио

✓ **Участие на Васил Велев на 05 март 2012 г. от 11,15 часа.**

Тема: сивата икономика

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Капитал дейли

✓ **Събиране на старите печалби**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/03/04/1780144_subirane_na_starite_pechalbi/

Неразпределените печалби, т.е. част от натрупаните по сметки средства на държавните дружества, все пак ще бъдат насочени към бюджета. Това стана, след като в петък парламентът отхвърли проекторешение на опозицията, с което се предлагаше да отпадне текст от правителственото постановление от 29 декември миналата година. Документът за пръв път задължава министерствата да приберат натрупаните през годините и неизползвани средства от подопечените си дружества. Депутатите от мнозинството дори изрично задължиха финансовия министър Симеон Дянков да следи за изпълнението на постановлението.

Прибирането на старите печалби ще е допълнителен източник на приходи в бюджета и вливането на допълнителните средства може да свие дефицита под планирания размер от 1.1 млрд. лв. за тази година. Това пък ще остави повече средства във фискалния резерв, през който се осъществяват плащанията по външния дълг.

Точен размер на очакваните постъпления няма, защото все още не са готови финансовите отчети на компаниите за 2011 г. Но със сигурност става въпрос за стотици милиони левове. Най-конкретна сума, но неясно колко точна, се вижда от репликата на бившия икономически министър от БСП Петър Димитров: "Това управление си постави благородната цел да изझे от държавните фирми 630 млн. лв. и да ги раздаде на себе си."

Защо има смисъл

Идеята бе защитена от депутата на ГЕРБ Валентин Николов, който изтъкна, че това е разпореждане на собственика с негови активи. В период на криза е логично държавата да ползва натрупаните по фирмите резерви, вместо например да се емитират ДЦК, коментираха икономисти.

Менда Стоянова, също от ГЕРБ, която е председател на бюджетната комисия, каза пред "Капитал Daily", че голяма част от тези средства стоят на срочни депозити, а не по разплащателни сметки, което доказвало, че компаниите нямат непосредствена нужда от тях. Вместо средствата да стоят блокирани, вливането им в бюджета ще помогне на държавата да свие дефицита и да използва спестяванията.

Без да има изричен текст, държавата вече изтегли натрупаните средства в "Булгатабак холдинг". Точно преди приватизацията през миналата година ресорното министерство на икономиката забеляза купищата кеш в цигарените фабрики и в последния момент разпредели като екстра дивидент натрупаните резерви. Така не продаде холдинга като касичка с пари, а и държавата получи допълнителни 44 млн. лв.

Освен това в периода преди кризата министерствата взимаха само 50% от печалбата като дивидент и така се натрупаха големи резерви. През последните години процентът беше увеличен на 80% (какъвто ще е и през 2012 г.). Така че свободни средства за инвестиции все пак ще останат.

Източник от правителството коментира, че все пак ще се преценява състоянието на всяко предприятие и правителството няма да изтегля печалбите, без да се съобрази с текущото бизнес състояние и нуждите на фирмите от парични средства. Прехвърлянето на фирмените печалби към бюджета освен това ще ограничи и порочната практика държавните фирми да държат парите си в малък брой банки, избирани по неясни критерии, и на разплащателни сметки при неясни лихви. И точно в постановлението е частичното решение на въпроса.

Къде са парите

Всъщност действието ще засегне най-вече енергийните фирми и някои от транспортните дружества като "Летище София" и РВД. То няма как да се отнася за компании като БДЖ, които постоянно работят на загуба.

Най-много натрупани стари печалби и банкови депозити има Българският енергиен холдинг. Според последния наличен консолидиран отчет неразпределената печалба към края на 2010 г. е 507 млн. лв. Дори и сумата да се е стопила частично през миналата година, отново говорим за стотици милиони левове.

Действието на държавата едва ли ще обезкръви холдинга, защото дружествата на БЕХ имат по сметки 826 млн. лева към края на октомври 2011 г., показва неофициална справка, разпространена през миналата година от медиите. От нея става ясно, че над 600 млн. лв. от тази сума са депозитни (малко под 400 млн. лв.) и разплащателни сметки на холдинга, държани в Корпоративна търговска банка. Останалите под 200 млн. лв. са в други 20 банки. Официална информация за средствата към момента липсва, но справката показва, че проблем с касовите наличности няма.

Заради концентрацията на депозити Европейската комисия проверява България за недопустима финансова помощ от

страна на държавата към Корпоративна търговска банка (КТБ), съобщи преди две седмици в "Труд". Изданието се позовава на писмо от главна дирекция "Конкуренция" на ЕК до постоянното представителство на България в Брюксел, твърдейки, че разполага с документа. Самото писмо датира от 21 декември 2011 г. и изисква страната ни да отговори на 13 въпроса за отношенията на държавните фирми с КТБ в срок от 20 работни дни.

Против по навик

В Народното събрание идеята бе разкритикувана от партии от опозицията, като разликата бе само в аргументите им. Според БСП, от чието име говориха Пламен Орешарски и Димчо Михалевски, така държавните фирми ще бъдат лишени от пари, на които са разчитали при планирането на дейността им и изтеглянето ще застраши състоянието на фирмите. "Как ще се процедира към предприятията, които нямат ликвидност, да внесат тези средства. Ще ги задължите да теглят заем и да финансират бюджета с кредит, да продават активи или ще ги обявите в ликвидация и вие ще продавате активи", каза Пламен Орешарски и допълни, че въпросът е микроикономически и касае изцяло състоянието на фирмите, от които ще бъдат изтеглени средствата.

Лидерът на ДСБ Иван Костов пък предупреди, че с тези неразпределени печалби са гарантирани банкови заеми, теглени в миналото. "Има риск от прехвърлянето на тази свободни средства в бюджета, защото значителна част от тези средства са обезпечения по взети кредити и когато се елиминира обезпечението, ще се предизвика разстройство в банковата система", заяви той от парламентарната трибуна.

Вестник Класа

✓ Готвят трети спасителен план за Гърция за €50 млрд.

http://www.klassa.bg/news/Read/article/197220_%D0%93%D0%BE%D1%82%D0%B2%D1%8F%D1%82+%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B8+%D1%81%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD+%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD+%D0%B7%D0%B0+%D0%93%D1%8A%D1%80%D1%86%D0%B8%D1%8F+%D0%B7%D0%B0+%E2%82%AC50+%D0%BC%D0%BB%D1%80%D0%B4.

Гърция може да има нужда от трети международен спасителен план от 50 млрд. евро през 2015 г. Това написа германският "Шпигел", цитиран от БГНЕС. Международните кредитори от ЕС, ЕЦБ и МВФ са написали в предварителната редакция на последния си доклад, че не е съвсем сигурно дали Атина ще може да се върне на кредитните пазари през 2015 г. Нуждите ѝ от външно финансиране за периода 2015-2020 г. може да достигнат 50 млрд. евро. "Шпигел" обаче уточнява, че този пасаж е бил съкратен по искане на германското правителство.

Междувременно само няколко дни след като рейтинговата агенция Standard and Poor's понижи рязко оценката си за Гърция, примерът ѝ бе последван и от друга компания – Moody's. В края на миналата седмица оттам обявиха, че свалят рейтинга на закъсалата страна от Са до С - най-ниската по скалата им. Така агенцията оценява облигациите, които на практика не могат да бъдат изплатени. Като мотиви за решението от Moody's изтъкват именно предложението на Атина за реструктуриране на публичния ѝ дълг, при което частните инвеститори ще загубят 70% от вложенията си. На практика, след като Гърция договори най-голямото реструктуриране на национален дълг в историята, инвеститорите, които участват в замяната на облигациите, ще получат около 30% от номиналната стойност на вложенията си. Агенцията не присъди перспектива на Гърция, което означава, че тя не желае да спекулира с това, което ще се случи, когато промяната на дълга е вече факт. Замяната бе изрично условие на кредиторите от ЕС и МВФ, за да отпуснат втория спасителен пакет за 130 млрд. евро. Според Moody's страната е изправена пред висок риск от неплатежоспособност дори ако планът е успешен, и е малко вероятно да бъде в състояние да пласира нови облигации на частни инвеститори, след като се изчерпи спасителният пакет.

Според изчисления на Института за международни финанси, който преговаряше от името на частните кредитори за реструктурирането, неконтролираният фалит на Гърция ще струва на международната икономика 1 трлн. евро. Оттам смятат, че ЕЦБ ще бъде особено силно засегната от фалита заради високата си експозиция към гръцки облигации, а тежък удар ще понесат Португалия, Ирландия, Италия и Испания, които са най-вероятните следващи жертви на кризата. Междувременно в края на миналата седмица евролидерите на 27-те се съгласиха да осигурят по-бързо капитал за постоянния спасителен фонд на еврозоната, като правителствата на държавите с евро могат да осъществят първите две годишни вноски във фонда на стойност 500 млрд. евро още тази година и да приключат с капитализацията през 2015 г., или една година по-рано от предвиденото. Канцлерът на Германия Ангела Меркел също е "обърнала курса" и се е съгласила с ускоряването на набирането на средства за фонда под натиска на МВФ и Г-20. „До края на март ще има решение за паралелното задействане на Европейския фонд за финансова стабилност и Европейския механизъм за стабилност“, посочи председателят на Еврогрупата Жан-Клод Юнкер в интервю за „Ди Велт“. „Това ще означава, че двата фонда ще имат средства в общ размер до 750 милиарда евро“, заяви той. Юнкер съобщи още, че Европа има срок до 13 март да вземе това решение.

✓ Жените у нас взимат средно 100 лв. по-малко от мъжете

http://www.klassa.bg/news/Read/article/197208_%D0%96%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D1%81+%D0%B2%D0%B7%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D1%82+%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE+100+%D0%BB%D0%B2.+%D0%BF%D0%BE-%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%BE+%D0%BE%D1%82+%D0%BC%D1%8A%D0%B6%D0%B5%D1%82%D0%B5

Средно 330 лв. е личният месечен доход на жените у нас. Данните са от специалното социологическо проучване на БСС „Галъп интернешънъл“, проведено по поръчка на вестник „Класа“, посветено на 8 март.

Макар въпросът за еманципацията на дамската част от населението да е относително далечен за българското общество и жените в България винаги да са имали място в професионалния, политическия и обществен живот, и у нас, както и в

повечето европейски (и не само европейски) държави съществува разлика в заплащането на труда на мъжете и жените. По случай Международния ден на жената – 8 март, проведохме сравнително проучване на социалния и материалния статус на мъжете и жените в последните пет години.

Данните за образованието и професионалния статус на жените в сравнение с тези на мъжката половина от обществото показват балансирано положение на половете в страната.

Близко една четвърт от пълнолетните жени у нас са завършили висше образование. Процентът сред мъжете е малко по-нисък – 20%. Такива са данните не само от последното проучване – от февруари 2012 г., а и от проучванията от последните пет години.

Що се отнася до позицията на представителите на различните полове в професионалната йерархия, жените и мъжете в българското общество са относително равнопоставени. Според данни от най-новото проучване от февруари тази година, около 8% от работещите мъже и 6% от заетите дами заемат ръководни постове – директори, управители на фирми/учреждения. Тази разлика е в рамките на статистическата грешка – през 2011, 2009 и 2008 година, процентите на мъжете и жените на управленски постове са равни.

Подобен е и балансът на половете на останалите мениджърски позиции – дял на средни и непосредствени ръководители. Делът на дамите непосредствени ръководители дори е малко по-висок от дела на мъжете на подобни постове в последните две години – 2010 и 2012.

Въпреки че данните за образованието и професионалната реализация на двата пола у нас сочат за равнопоставеност между мъжете и жените, сравнението между личните доходи на мъжете и на жените разкрива по-различна тенденция. Макар и относително равнопоставени във фирмената йерархия и дори по-високо образовани, жените получават средно с по 100 лв. по-нисък месечен доход от мъжете – тенденция не само от тази година, а и измерена в последните пет години. Средният личен месечен доход на жените според данните от последното проучване е малко над 330 лв. при средно 430 лв. за мъжката част.

Тенденцията трудът на жените да е по-нископлатен от труда на мъжете е още по-драстична, ако разгледаме средните лични месечни доходи на мъже и жени сред работещите. Средният месечен доход на работещите жени е 580 лв., докато този на мъжете е с над 150 лв. по-висок – 740 лв. Това различие, разбира се, не означава директна дискриминация по полов признак – разликите в заплащането донякъде се дължат и на различната заетост на мъжете и жените в частния и държавния сектор, както и на различните заемани работни места.

Изследването е проведено през първите дни на месец февруари, национално представително е и обхваща 1002 пълнолетни българи чрез пряко интервю по домовете. Един процент от извадката отговаря на 58 хиляди души, максималното стандартно статистическо отклонение при 50-процентните дялове е $\pm 3\%$. Методиката е сравнима с всички ежемесечни редовни сондажи на „Галъп интернешънъл“ в България от 1992 година.

[Вестник 24 часа](#)

✓ Дебатът за лихви и такси за цикли

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1263548>

Работата на специалната работна група, в която влизат банкови експерти и специалисти от финансовото и икономическо министерства е в задънена улица. Това споделиха пред "24 часа" информирани.

След като на няколко заседания бил обсъден задълбочен анализ на банкерите, били дефинирани няколко препъникамъка.

Първият - ако лихвите по заемите се обвържат пряко с някой от популярните пазарни индекси, каквото е настояването на финансовия министър Симеон Дянков, те няма да паднат. "Софибор" (фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български левове на нашия междубанков пазар - бел. ред.) е "силно зависим" от банките и чрез него те могат да "управляват скрито" лихвите. Либорът (усреднен лихвен процент, отразяващ лихвите, по които банките предлагат негарантирани заеми на лондонския междубанков пазар - бел.ред.) пък ударил дъното и нататък пътят му е само нагоре", нарисова ситуацията експерт.

Вкарването на "бързите кредити" под 400 лева в закона за потребителския кредит пък щяло да "затвори" или поне силно да "пресираща" пазар за около 2 милиарда лева. Като добавка, ще вкара досегашните му клиенти в трезорите. А те в голямата си част били хора с ниски и несигурни доходи. "Малките" заеми пък били с високи разходи по обслужването им, срещу малък оборот, добавя експертът.

Още нямало решение и по банковите такси. Идеята на вицепремиера и финансов министър Симеон Дянков те да бъдат намалени или да се делят в съотношение 50 на 50 между клиент и трезор срещнала лют банкерски отпор. С контравъпрос настояване : "Държавата да намали таксите, които се събират - за издаване на различни документи и удостоверения, за вписване и отписване от регистри и др."

Напрегнатият диалог между банкери и Дянков започна в края на миналата година. Тогава вицето обяви, че лихвите у нас са високи и ще иска анализ защо това е така. Той припомни, че правителството е свършило своята част от работата - политическата и финансовата стабилност са поевтинили ресурса, който банките ни вземат от вън. Логичната стъпка е и лихвите за потребителите да паднат, обясни тогава Дянков.

През януари лично премиерът Бойко Борисов настоя финансовият му министър да предложи три идеи, които да поевтинят кредитите за хора с доход до 400 лв. Така се стигна до създаването на смесената работна група, която да подготви проект за решения.

Най-вероятният изход от работата на групата ще бъде методика, която по достъпен за клиентите и прозрачен начин да показва как се формират лихвите, както и да отпадне компонентата "други разходи", прогнозира експертите.

✓ Старостта е отговорност и на младите

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1263560>

Животът на всеки един от нас е съпътстван от многобройни рискове. Една част от тях идват внезапно и ни удрят като тухла по главата. Но друга голяма част са предвидими - особено тези, които са свързани с възрастта, остаряването, намаляващите сили, загубата на семейния партньор. Ако имаме късмета да доживеем до старини, неизбежно ще усетим какво е да си зависим от грижи и помощ дори за елементарни неща, които до вчера си правил сам, без и да се замисляш за усилията.

Зависимостта от грижи е един от рисковете на живота, с които отделният човек трудно може да се справи сам. И тук отново ни идва на помощ руганата и отричана (от "разбиращи" и неразбиращи) солидарност между поколенията, която миналият ХХ век роди и ни завеща като осигурителна система.

Демографските процеси сред всички европейски нации сочат нови предизвикателства, за които тепърва трябва да търсим отговор. Свидетели сме как през последните 20-30 години средната продължителност на живота непрекъснато нараства, макар и с различни темпове за различните народи. Заедно с това непрекъснато се увеличава абсолютният брой, както и делът на най-възрастните групи в европейските общества. Този процес изцяло е валиден и за България. Ако погледнем последните три национални преброявания, се очертава ситуацията, показана на графиката (виж долу). Тази тенденция сочи, че след около 5-8 години групата на най-възрастните у нас ще надмине 1 милион души и вероятно ще бъде над 15% от населението ни.

Нека видим и друг показател, който сме склонни с лека ръка да подминаваме - самотността при възрастните хора. През 2001 година т.нар. вдовишки пенсии по данни на НОИ са получавали 563 873 души. Само след десет години - в 2011-а, броят на възрастните хора, които са загубили своя съпруг или съпруга, е нараснал с 25% и днес "вдовишките" пенсии се получават от 705 675 души.

Тази картина категорично сочи следващия огромен социален проблем, който ще се изправи пред нас - как ще посрещнем потребностите на тези хора от ежедневни грижи?

Много е лесно да обявим с дълбоко загрижен тон, че целта ни е [българите в напреднала възраст да могат да остаряват достойно и в условия на сигурност](#), включително и тези, които се нуждаят от широк кръг грижи. А даваме ли си сметка (разбира се, ако наистина искаме тази цел да бъде постигната, а не е поредното обещание пред поредните избори) какво ще струва това на бъдещите български поколения и дали те могат да поемат тази отговорност и тежест? Именно заради такива проблеми ни е нужна и винаги ще ни бъде нужна солидарността между поколенията, организирана в национален осигурителен модел.

Това изисква час по скоро да спрем да се тръшкаме и да се вайкаме и незабавно да проведем широка обществена дискусия за необходимостта от допълване на осигурителния ни модел с покриването на нов (за България) осигурителен риск - "достъп до дългосрочни грижи".

Това означава:

- на практика да се гарантира универсалният достъп до качествени грижи на всички нуждаещи се възрастни хора;
- да се разработят устойчиви системи за финансиране, при които отделният човек да не трябва да се справя сам с този риск на живота;
- да се гарантира, че обществото може да си позволи тези услуги и че те не представляват прекалено голямо бреме за бъдещите поколения.

Решение има, и то е в солидарността

Знам, че веднага ще се чуят гласове, че сега не му е времето, че сме в криза, че всеки сам трябва да поема грижата за себе си. Искам само да кажа на тези многознайковци, че никой не е гарантиран, че няма да се окаже в състояние да бъде зависим от ежедневни дългосрочни грижи, които сам не може да си осигури.

Иван Нейков

По-добре открийте още работни места

През последните дни отново се появи идеята за въвеждането на т. нар. данък старини. Всъщност става дума за нова осигуровка, която ще плаща всеки работещ, а средствата ще се използват за грижа за възрастните. Така например ще се изграждат центрове за възрастни хора, изпаднали в тежко състояние поради болест, дълбока старост или липса на близък, който да се грижи за тях. Тази идея, разбира се, идва от обичайните заподозрени - министъра на труда Тотю Младенов и синдикатите. Форматът също е познат: вземаме пари насила от едни хора, харчим ги за други хора, отричаме това да е някакво облагане или преразпределяне и му слагаме името "осигуряване".

Не че има нещо лошо в идеята да се помага на старите хора, особено ако са изпаднали в тежко състояние.

Но да не забравяме, че българската държава вече разходва близо 30 млрд. лв. на година и ако решат, че е важно, управляващите могат да помогнат на старите хора. В крайна сметка не може всяка нова идея да означава нов данък или осигуровка.

Ясно е, че идеите, а пък и нуждите, са безкрайни, така че трябва да се прави избор - като искаш да финансираш нещо ново, оптимизираш другите дейности, съкращаваш неефективните програми и общо взето правиш реформи. Това е работата на един министър, а не просто да представи една сметка на обществото и да каже: "А сега дайте пари!"

Още повече че с понятието "осигуряване" почна да се прекалява. Задължително ще ви осигуряваме за пенсия, за здраве, за общо заболяване и майчинство, за безработица, за трудови злополуки, а сега и за "старост". Стига вече с това задължително осигуряване - както е тръгнало, скоро всичко в живота ни ще бъде "солидарно" и "осигурено", а НОИ ще ни бъде нещо като втори дом.

Всичките намерения за достойните старини и грижата за възрастните са много хубави, но не и за сметка на данъчноосигурителното бреме, което и в момента е достатъчно високо и кара не една фирма да минава в сивия сектор.

Всички работещи, така или иначе, се осигуряваме задължително за пенсия. Новата идея очевидно засяга само някои определени тежки случаи, където грижата е без алтернатива, независимо дали си се осигурявал, или не, дали си работил десетки години, или не. Така че тук просто не можем да говорим за осигурителна политика. Разбира се, може да има държавна политика, но като програма на министерството, а не под формата на още един фонд в НОИ, срещу който ще стоят допълнителни осигуровки.

Дотук разглеждахме идеята само принципно, без дори да отваряме темата за облагането на труда по време на криза, ниската заетост и липсата на нови работни места. Да вдигнем осигуровките при тези реалности на родния пазар на труда и при задаваща се нова рецесия в Европа, е възможно най-антисоциалната политика.

Липсата на работа е основната причина за бедността в България. Ако искаме по-нормален живот и достойни старини, трябва да направим така, че да се откриват работни места и да има заетост. Това няма да стане с нови тежести върху труда.

Петър Ганев, ИПИ